

عنوان مقاله:

تحلیل داستان «طوطی و بازرگان» مثنوی معنوی براساس نظریه افشانش ژاک دریدا

محل انتشار:

فصلنامه ادبیات عرفانی، دوره 14، شماره 31 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 23

نویسنده:

علی حسن نژاد - دانشجوی کارشناسی ارشد زبان و ادبیات فارسی، دانشکده ادبیات، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

نظریه افشانش معنا الگویی است که زیرمجموعه ساخت‌شکنی قرار می‌گیرد و براساس آن می‌توان زمینه‌ها و شیوه‌های تکرار معنا را در یک متن بررسی کرد. در این پژوهش توصیفی-تحلیلی، حکایت طوطی و خواجه بازرگان از دفتر اول مثنوی معنوی براساس الگوی افشانشی دریدا واکاوی و تحلیل شده است. بنا بر نتایج پژوهش، حکایت طوطی و بازرگان در ده بخش سامان یافته است که چهار بخش آن جستار درون‌های است و رویکرد روایی، تفسیری و تمثیلی دارد و زیرمجموعه افشانش انتقالی قرار می‌گیرد، چراکه حکایت دیگری را طرح می‌کند و ساحت معنا در این جستارها به کلی تغییر می‌یابد و از ساختار روایی حاکم بر حکایت جدا می‌شود. علاوه بر این، در شش بخشی که مولانا به بیان ماجرای طوطی و بازرگان می‌پردازد، تنها چند بیت نخست به بیان روایت اختصاص دارد و باقی ابیات شامل شرح و تفسیر و تاویل مولاناست و ساحت معنایی تغییر می‌یابد و دقیقاً باتوجه به همین تحول معنایی در حیطه افشانش وضعی قرار می‌گیرد.

کلمات کلیدی:

مثنوی معنوی، حکایت طوطی و بازرگان، افشانش معنا، افشانش انتقالی، افشانش وضعی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1664712>

